॥ २५ ॥ एतस्माद्वासनामयादवस्थात्रयसंचरादात्मनोमोक्षस्यदुर्लभत्वंवक्ष्यमाणैःकारणैर्विज्ञायकश्चिन्मोक्षबुद्धिंसमाश्रितोभवतीतिचतुर्दशेनान्वयः ॥ २६ ॥ यःप्राणादीन्पंचैकीकृत्याधोनयतिसोऽधोऽनिलःषष्ठः एवंप्रवहऊर्ध्वनेतासप्तमः ॥ २७ ॥ तएतेसप्तवायवःप्रत्येकंसप्तधाविहिताः अयंभावः यथैकस्मिन्वटेऽनेकानिबीजानितेषुचबीजेषुप्रतिबीजमनंतानिबीजानितद्वदेकस्मिन्देहेसप्तप्राणाःप्रतिप्राणंस

मध्यस्थमेकमात्मानंपापंयस्मिन्न विद्यते॥द्वितीयंकर्मविज्ञायनृपतेविषयैषिणां॥२५॥इंद्रियाणींद्रियार्थांश्चसर्वानात्मनिसंश्रितान्॥ दुर्लभत्वंचमोक्षस्यविज्ञायश्रुतिपूर्वकं॥ २६॥ प्राणापानौसमानंचव्यानोदानौचतत्त्वतः॥ अधश्चैवानिलंज्ञात्वाप्रवहंचानिलंपुनः॥ २७॥ सप्तवातांस्तथाज्ञात्वासप्तधाविहितान्पुनः॥ प्रजापतीनृषींश्चैषमार्गांश्चैवबहून्वरान्॥ २८॥ सप्तर्षींश्चबहून्ज्ञात्वाराजर्षींश्चपरंतप॥ सुरर्षीन्महतश्चान्यान्ब्रह्मर्षीन्सूर्यसन्निभान्॥ २९॥ ऐश्वर्याद्ध्यावितान्दृष्ट्वाकालेनमहतानृप॥ महतांभूतसंघानांश्रुत्वानाशंचपार्थिव॥ ३०॥ गतिंचाप्यशुभांज्ञात्वानृपतेपापकर्मिणां॥ वैतरण्यांचयद्दुःखंपतितानांयमक्षये॥ ३१॥ योनीषुचविचित्रासुसंसारानशुभांस्तथा॥ जठरेचाशुभेवासंशोणितोदकभाजने॥ ३२॥ श्लेष्ममूत्रपुरीषेचतीव्रगंधसमन्विते॥ शुक्रशोणितसंघातेमज्जास्नायुपरिग्रहे॥ ३३॥ शिराशतसमाकीर्णेनवद्वारेपुरेशुचौ॥ विज्ञायहितमात्मानंयोगांश्चविविधान्नृप॥३४॥ तामसानांचजंतूनांरमणीयावृतात्मनां॥ सात्विकानांचजंतूनांकुत्सितंभरतर्षभ॥ ३५॥ गर्हितंमहतामर्थेसांख्यानांविदितात्मनां॥ उपप्लवांस्तथाघोरान्शशिनस्तेजसस्तथा॥ ३६॥ ताराणांपतनंदृष्ट्वानक्षत्राणांचपर्ययं॥ द्वंद्वानांविप्रयोगंचविज्ञायकृपणंनृप॥ ३७॥ अन्योन्यभक्षणंदृष्ट्वाभूतानामपिचाशुभं॥ बाल्येमोहंचविज्ञायक्षयंदेहस्यचाशुभं॥ ३८॥ रागेमोहेचसंप्राप्तेक्वचित्सत्वंसमाश्रितं॥ सहस्रेषुनरःकश्चिन्मोक्षबुद्धिंसमाश्रितः॥ ३९॥ दुर्लभत्वंचमोक्षस्यविज्ञायश्रुतिपूर्वकं॥ बहुमानमलब्धेषुलब्धेमध्यस्थतांपुनः॥ ४०॥ विषयाणांचदौरात्म्यंविज्ञायनृपतेपुनः॥ गतासूनांचकौंतेयदेहान्दृष्ट्वातथाशुभान्॥ ४१॥ वासंकुलेषुजंतूनांदुःखंविज्ञायभारत॥ ब्रह्मघ्नानांगतिंज्ञात्वापतितानांसुदारुणां॥ ४२॥ सुरापानेचसक्तानांब्राह्मणानांदुरात्मनां॥ गुरुदारप्रसक्तानांगतिंविज्ञायचाशुभां॥ ४३॥

प्तसप्तप्राणाएवमुत्तरोत्तरमितिजगदानंत्यमुक्तं तस्मात्संसारबीजस्याज्ञानस्यतत्त्वज्ञानेनोच्छेदेयतितव्यमितिभावः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ननुसंत्यनेकेप्राजापत्यादिदेहाएवसुखमयाःकिंमोक्षेणेत्याशंक्यतेषामप्यैश्वर्यस्यांतवत्त्वान्नेत्याह ऐश्वर्यादिति ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ उपप्लवान्उपरागान् तेजसःसूर्यस्य ॥ ३६ ॥ द्वंद्वानांदंपतीनां ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ क्वचित्पुंसि ॥ ३९ ॥ बहुमानं अत्यादरं मध्यस्थतांऔदासीन्यं ॥ ४० ॥ दौरात्म्यंबंधहेतुतां ॥ ४१ ॥ कुलेषुगृहेषु ॥ ४२ ॥ ४३ ॥

Digitized by Google